

Företagshälsovård

Arbetsgivareföreningen och LO har enats om nya riktlinjer för företagshälsovården. Dessa innebär att man skall utvidga hälsovården, en åtgärd som ligger i båda parter intresse. Förbättringar kan minska personalomsättningen, reducera olycks- och sjukfallen och genom ökad anpassning och trivsel höja produktiviteten.

Större företag rekommenderas att ordna hälsovården inom företagets ram. Medelstora och mindre bör försöka gå samman om hälsovårdscentraler och i övriga fall kan regioncentraler med rörliga hälsovårdsgrupper prövas. Eftersom enligt riktlinjerna organisationen i varje särskilt fall bör anpassas efter företaget ges det många "reservutgångar". Ett företag som drar sig för att bekosta egen hälsovård kan således endast påverkas genom övertalning. I riktlinjerna beaktas också både kostnadsskäl och svårigheten att ordna en önskvärd modell av företagshälsovård på grund av bristen på läkare och sjuksköterskor.

Liksom på andra områden bör företagshälsovården utövas efter samråd mellan arbetsgivare och arbetstagare. Dess uppgifter är enligt riktlinjerna fyra: förebyggande tekniskt och medicinskt, sjukvårdande och rehabiliterande. Företagsläkaren och skyddsingenjören står i spetsen för företagshälsovården. Denna skall undersöka miljön som kan påverka hälsotillstånd och anpassning hos de anställda. En viktig del är organiserandet av skyddsarbetet så att yrkesskador förhindras. Hälsoundersökningar ingår också vid sidan av den allmänna sjukvården.

SAF:s organ Arbetsgivaren betonar i en ledare (11/1967) att många företag i det fördolda fungerar som "sociala institutioner" för en del av arbetskraften. Detta antyds av att det visar sig omöjligt att efter företagsnedläggelser omplacera omkring 10—15 procent av de anställda. Deras företag tycks

ha erbjudit dem en skyddad sysselsättning. Detta är i och för sig inget stötande utan ett tecken på företagens sociala ansvar, men företagen torde i framtiden få allt mindre möjligheter att fungera på detta sätt. En 100-procentig arbetsinsats måste krävas av alla i ett hårdnande konkurrensläge.

En av de mest produktiva utvägarna för att nå ett sådant mål ligger i att företagen själva skapar möjligheter att fullt utnyttja individens arbetsförmåga. Ett av de viktigaste hjälpmedlen är just företagshälsovården. Men det måste vara hälsovård av god kvalitet — enkla lösningar kostar bara pengar utan att ge motsvarande utdelning och kan tendera att dirigera samhällets hälsovårdsresurser till relativt oväsentliga behov.

Arbetsgivaren pekar särskilt på alternativet att företag går samman om hälsovårdscentraler. Samhällets ansvar på detta område betonas. Det är samhället som skall skapa resurser för utbyggnaden genom utbildning och forskning.

Att det är dåligt beställt med hälsovården i även relativt stora företag bevisas av en utredning som gjorts i arbetarskyddsstyrelsen. Endast en tredjedel av företag med mellan 500 och 1.000 anställda har hälsovård. Läget är bättre i de större företagen, där har tre av fyra intern hälsovård. Denna är av mycket begränsad omfattning för de allra minsta företagen. I början av 1968 beräknas denna undersökning, som hittills berört 1.500 företag med 700.000 anställda vara klar.

Yngve Karlsson